

Factsheet **DIGITALE UITVOERING VAN WETGEVING**

Deze factsheet is tot stand gekomen in het kader van de samenwerking van de Tweede Kamer met De Jonge Akademie, de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW), de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU), de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO), TNO en de Vereniging Universiteiten van Nederland (UNL).

4 december 2024

Prof. mr. Corien Prins (WRR, Tilburg University), prof. mr. dr. Johan Wolswinkel (Tilburg University)

Inleiding: context en oogmerk van deze factsheet

De afgelopen jaren is de belangstelling voor digitale uitvoering van wetgeving en parlementaire controle daarop aanzienlijk toegenomen. Illustratief is het initiatief van de Afdeling advisering van de Raad van State om zes aanbevelingen te formuleren voor wetgeving en digitalisering (bijlage bij dit document). Deze aanbevelingen beogen niet alleen van belang te zijn voor de advisering door de Raad van State zelf, maar ook voor andere actoren in het wetgevingsproces.¹

Met als vertrekpunt de aanbevelingen en onderliggende signalen van de Raad van State, en relevante literatuur, beogen wij met deze factsheet de Tweede Kamer handvatten te bieden voor het beoordelen van de digitale uitvoering van wetgeving. Dat doen wij door vijf *aandachtspunten* te benoemen en vervolgens vijf – mede op deze aandachtspunten gebaseerde – *inhoudelijke toetsvragen* en vijf *procesvragen* mee te geven.² Her en der illustreren we in een box een wat algemener punt aan de hand van een concrete praktijk, rechterlijk oordeel dan wel onderzoeksrapport.

Vijf aandachtspunten

Om zicht te krijgen op de digitale uitvoering van wetgeving en voor een goede beoordeling daarvan, is het allereerst noodzakelijk dat de Kamer een vijftal kwesties scherp voor ogen heeft.

1. De Tweede Kamer is zowel medewetgever als controleur. Die beide rollen vragen om aandacht als het gaat om zijn positie bij digitale uitvoering van wetgeving. Als medewetgever vervult de Tweede Kamer *aan de voorzijde* een belangrijke rol, aangezien wetgeving die – al dan niet digitaal – wordt uitgevoerd, ook de kaders bevat (of zou moeten bevatten) waarbinnen deze wetgeving moet worden uitgevoerd. Als controleur van de regering (uitvoerende macht) vervult de Tweede Kamer ook *aan de achterzijde* een belangrijke rol. Over de – al dan niet digitale – uitvoering van wetgeving moet de regering verantwoording afleggen aan de Tweede Kamer.

¹ Raad van State, *Digitalisering. Wetgeving en bestuursrechtspraak*, Den Haag 2021.

² Deze aanpak is geïnspireerd op het werk van de WRR voortvloeiend uit het WRR-rapport *Weten is nog geen doen* (2017), in het bijzonder de publicatie 'Van toets naar tools' (M. Bovens, A.G. Keizer).

*Box 1*³

De bekende *SyRI*-uitspraak maakt beide rollen van de Tweede Kamer duidelijk. In deze uitspraak werd zowel de specifieke bepaling in de Wet SUWI, die de inzet van de Systeem Risico Indicatie (*SyRI*) mogelijk maakte, als het betreffende hoofdstuk van het Besluit SUWI dat de regering op basis hiervan had vastgesteld door de rechter onverbindend verklaard met artikel 8 EVRM (recht op privéleven). Volgens de rechter bevatte deze wetgeving en lagere regelgeving in onderlinge samenhang gezien onvoldoende waarborgen voor een voldoende gerechtvaardigde inmenging in het privéleven van burgers. Juist het samenspel tussen wetgeving en lagere regelgeving bepaalde dus uiteindelijk de mogelijkheid en toelaatbaarheid van digitale uitvoering van de SUWI-wetgeving met behulp van *SyRI*.

- Digitale uitvoering van wetgeving wordt doorgaans niet in de tekst van de wet zelf geregeld. Vaak wordt het gebruik van digitale technologie beschouwd als een inherent onderdeel van de uitvoering van wetgeving. Slechts in een enkel geval bepaalt de wet zelf in hoeverre wetgeving digitaal kan of moet worden uitgevoerd. Het risico dat hiermee samenhangt is dat de aandacht voor juist de digitale component van de uitvoering van wetgeving een blinde vlek is in wetgevingsprocessen.

Box 2

Artikel 40 van de Uitvoeringswet AVG bevat een zeer algemeen geformuleerde uitzondering op het in de AVG neergelegde verbod van volledig geautomatiseerde individuele besluitvorming. Wanneer besluitvorming daarentegen niet volledig is geautomatiseerd, zwijgt de wet over de mogelijkheid of onmogelijkheid daarvan.

- Technologie is geen neutraal instrument. De inzet van digitalisering doet iets met de relatie tussen overheid en burger. Digitale technologie veronderstelt dat beslissingen kunnen worden genomen aan de hand van duidelijk afgebakende categorieën en dat voor de beslissing noodzakelijke informatie kan worden gereduceerd tot 'meetbare' data. Verder dreigt een toenemende disbalans (*inequality of arms*) tussen overheid en burger als de overheid haar sterkere informatiepositie benut met behulp van digitale technologie.⁴
- Met de keuze voor digitale uitvoering groeit naar verwachting de rol en invloed van private partijen. Digitale uitvoering vergt expertise en vaardigheden die niet altijd aanwezig zijn bij de overheid zelf. Wanneer technologie als neutraal wordt beschouwd, lijkt de betrokkenheid van private partijen geen grote impact te hebben op de uitvoering van wetgeving. In de praktijk kan zich echter een grote afhankelijkheid van private partijen manifesteren die bepaalt op welke wijze wetgeving digitaal kan worden uitgevoerd, ongeacht de bedoeling van de wetgever.

³ Rechtbank Den Haag 5 februari 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:865.

⁴ J.E.J. Prins, *De eOverheid voorbij. Recht doen aan de digitale werkelijkheid*, Preadvies Vereniging voor Bestuursrecht (VAR), Boom Juridische Uitgevers 2011, pp. 71-116.

Indien wetgeving bijvoorbeeld met diverse open normen werkt, dienen deze ten behoeve van de functionaliteit van de digitale uitvoeringsapplicatie van een nadere interpretatie te worden voorzien. Het zijn veelal de ontwikkelaars van deze applicaties – en daarmee ook private partijen – die het voortouw nemen bij de noodzakelijke wetsinterpretatie.

5. De praktijk van digitale uitvoering is vaak weerbarstig, zowel voor uitvoeringsorganisaties als voor burgers. Op de tekentafel van wetgeving en beleid mag de (gedeeltelijke) digitale uitvoering van wetgeving een mooie ambitie zijn, maar de praktijk blijkt veelal weerbarstig. Realistische assumpties over zowel de feitelijke werking van digitalisering als het vermogen van burgers en bedrijven om met de digitale component van wetgeving om te kunnen gaan, zijn wezenlijk. Juist ook de digitale component van wetgeving moet voor burgers doenlijk zijn.⁵

Vijf inhoudelijke toetsvragen

Met het voorgaande in het achterhoofd, kan de Tweede Kamer onderstaande toetsvragen meenemen bij het beoordelen van de digitale uitvoering van wetgeving. De volgorde van de vragen hebben wij zo bepaald dat de uitkomsten van eerdere vragen doorwerken in vervolgvragen.

Toetsvraag 1: *als de keuze valt op (deels) digitale uitvoering van wetgeving: is helder en voldoende onderbouwd welke meerwaarde deze keuze heeft?*

- **Toelichting:** digitale uitvoering van wetgeving kan geen doel op zich zijn. Zeker niet nu technologie geen neutraal instrument is en digitalisering niet alleen de nodige kosten maar ook specifieke kwetsbaarheden met zich meebrengt. In het wetgevingsproces dient daarom niet alleen helder te zijn *dat* digitale uitvoering is voorzien, maar ook *waarom* uitvoering met behulp van digitale technieken is voorzien en de voorkeur krijgt boven klassieke wijzen van uitvoering. Toetsende kernvraag zal hier veelal zijn of, in hoeverre, en voor wie de kenmerken van digitalisering in *meerwaarde* voor de uitvoering kunnen resulteren. Onder bepaalde omstandigheden, bijvoorbeeld bij de verwerking van persoonsgegevens, zal deze beoordeling ook een specifieke juridische toets omvatten op proportionaliteit en subsidiariteit. In dat verband kan aan de orde komen of hetzelfde doel met minder ingrijpende middelen kan worden bereikt. Maar ook buiten die specifieke juridische context zal de vraag naar de meerwaarde van digitale uitvoering het vertrekpunt moeten zijn. Daarbij zal ook beoordeeld moeten worden of de gekozen verschijningsvorm waarin de digitale uitvoering is 'gegoten' de meest geëigende is. Immers: de digitale uitvoering kan zich in een veelheid aan vormen manifesteren: van volledig geautomatiseerd tot ondersteunend; van verwerking van persoonsgegevens tot zakelijke en andere, niet tot personen herleidbare gegevens.

De meerwaarde van digitale uitvoering kan in verschillende overwegingen worden gevonden. Zo heeft digitale uitvoering als belangrijk voordeel dat het absoluut, direct en vrijwel onvermijdelijk 'werkt'. De geprogrammeerde regels maken handelingen van uitvoerende instanties mogelijk of juist onmogelijk op het moment dat deze de bewuste handelingen ook daadwerkelijk willen verrichten. Bovendien is code flexibel. Iedere handeling die bedacht en voldoende nauwkeurig kan worden omschreven, kan

---

⁵ Zie Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, *Weten is nog geen doen*, WRR rapport 97: Den Haag 2017.

in software worden geïmplementeerd. Door middel van 'updates' kunnen de regels bovendien later worden gewijzigd. Gegeven deze kenmerken kan digitalisering de voorkeur genieten omdat hierdoor een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan effectieve en efficiënte uitvoering van beleid. Voorts kan digitalisering een instrument zijn bij het terugdringen van regeldruk en administratieve lasten, ook voor burgers en bedrijven.

Box 3

Zo kan de inzet van digitale uitvoering passen binnen beleidsterreinen waarvoor het uitgangspunt geldt dat de verantwoordelijkheid voor de nadere invulling van wettelijke kaders in eerste instantie bij private partijen dient te liggen. Zij kunnen met behulp van digitale technieken op een door hen te bepalen wijze invulling geven aan die kaders. Illustratief voorbeeld hiervan is de Auteurswet, waar de nadere uitwerking van het wettelijk verankerde recht tot het verlenen van gebruikslicenties op digitale wijze (onder meer via regiocodes en anti-kopieertechnieken) wordt vormgegeven en afgedwongen.

Ook kan digitale uitvoering van wetgeving een belangrijk alternatief bieden voor huidige vormen van toezicht op de naleving van regels. En ten slotte kan digitale uitvoering van wetgeving duidelijke meerwaarde hebben bij de handhaving van bepaalde wettelijke normen, omdat een dergelijke handhaving niet is te realiseren door individuen (individuele professionals dan wel burgers).

- Kortom: bespreek en beoordeel expliciet waarin precies de meerwaarde van de digitale uitvoering van de wetgeving ligt (en tref zo nodig voorzieningen in wetgeving om deze meerwaarde te realiseren en te borgen).

Toetsvraag 2: *is de kwaliteit van wetgeving in orde om digitale uitvoering hiervan mogelijk te maken?*

- Toelichting: wanneer het de bedoeling is dat wetgeving digitaal wordt uitgevoerd, stelt dit ook hoge eisen aan de inhoud van die wetgeving. De wetenschap dat wetgeving digitaal wordt uitgevoerd, zou een extra *sanity check* moeten opleveren voor de kwaliteit van die wetgeving. Als wetgeving veel open geformuleerde normen bevat, wordt in geval van digitale uitvoering niet alleen ruimte gelaten aan andere statelijke actoren om hieraan nader invulling te geven, maar mogelijk ook aan private partijen die deze open normen 'vertalen' in code. Als wetgeving daarentegen veel gebonden bevoegdheden bevat, is voor de beoordeling van de kwaliteit van wetgeving mede van belang in hoeverre de wet voldoende 'veiligheidsventielen' (zoals hardheidsclausules) bevat die ook moeten worden meegenomen bij de vertaling van wetgeving naar code.
- Kortom: wees je bij de inrichting van bepalingen in wetgeving bewust van de implicaties hiervan voor de omzetting naar code.

*Box 4*⁶

In verschillende landen wordt in dit verband nagedacht over een vorm van *Rules as Code*. Hieraan ligt de gedachte ten grondslag dat wetgeving van zodanige kwaliteit moet zijn dat die niet alleen door mensen kan worden begrepen, maar ook *machine-consumable* of *digital-proof* is. Waar vanouds wetgeving wordt gezien als een proces dat voorafgaat aan het opstellen van (digitale) code voor de uitvoering hiervan, gaat *Rules as Code* ervan uit dat het wetgevingsproces zelf moet transformeren, waarbij wettelijke regels eenduidiger en transparanter worden geformuleerd, zodat ze digitaal kunnen worden uitgevoerd.

Toetsvraag 3: *biedt de digitale uitvoering voldoende garanties voor wetsinterpretatie en het accommoderen van de fijnmazige, subtiele en complexe balans van rechten en plichten van burgers?*

- Toelichting: niet alleen wetgeving, maar ook de techniek moet 'ventielen' hebben en nuances kunnen accommoderen. Voor de toetsing door de Tweede Kamer betekent dit allereerst dat inzichtelijk en nader te verklaren moet zijn dat de (beoogde) digitale instrumenten (code; algoritmen) de noodzakelijke flexibiliteit bieden om de nuances en finesses van de betreffende wet- en regelgeving te incorporeren. Hiernaast moet helder zijn dat de noodzakelijke ruimte voor wetsinterpretatie en rechtsvinding blijft gewaarborgd, binnen of buiten het algoritme om. Bij de interpretatie van open wettelijke normen op uitvoeringsniveau worden altijd sociale, economische of rechtsnormen verdisconteerd. De digitale uitvoering van wetgeving brengt in die zin een nieuwe dimensie (en corresponderende laag van regulering) met zich mee. Wanneer de noodzakelijke ruimte voor wetsinterpretatie ontbreekt, kan de conclusie gerechtvaardigd zijn dat – gegeven de beleidskwestie waarop de betreffende wetgeving betrekking heeft – een digitaal systeem ter uitvoering hiervan toch een te grofmazig en te star technocratisch instrument is. De normen die uiteindelijk worden toegepast, zijn bovendien als het ware verhuuld in de digitale technologie geïncorporeerd (al dan niet door private partijen die de digitale applicaties ontwikkelen), waardoor deze niet langer (op voorhand) kenbaar zijn voor gebruikers op uitvoeringsniveau. Daarnaast lijken veel 'digitale normen' een non-conform handelen feitelijk onmogelijk te maken, waardoor zaken als keuzevrijheid maar ook kritisch tegenwicht worden geëlimineerd. Non-conform handelen is immers niet langer een optie, eenvoudigweg omdat de techniek het niet toelaat. Ook voor rechtsinterpretatie door professionals lijkt er weinig ruimte over te blijven. Daarmee zal ook niet snel een discussie ontstaan over de redelijkheid en legitimiteit van de middels de digitale voorzieningen nader uitgewerkte wettelijke voorwaarden. Vanuit de risico's die hieraan kleven is aandacht voor transparantie en begrijpelijkheid van de code, algoritmen en andere technische voorwaarden een absolute noodzaak, reeds bij de beoordeling van wetgeving die vervolgens digitaal moet worden uitgevoerd.
- Kortom: beoordeel de digitale uitvoering van wetgeving niet alleen via de vraag of het een bruikbaar instrument kan zijn, maar toets ook of de beoogde digitale vorm van

⁶ Met dank aan Sabrina Kutscher (Tilburg University) voor haar voorbereidende werk op dit onderdeel van digitalisering en *legislation by design*. Zie ook: J. Mohun & A. Roberts (2020), *Cracking the Code: Rulemaking for Humans and Machines* (OECD Working Paper on Public Governance No. 42), en S.K. Kutscher & C.J. Wolswinkel, 'The Rule of Tech? Submitting legislation to digital constraints', in: J. Goossens, E. Keymolen & A. Stanojević, *Public Governance and Emerging Technologies*, Springer Nature 2025.

uitvoering voldoende recht kan doen aan de fijnmazige, subtiele en complexe balans van rechten en plichten van burgers die uit wetgeving voortvloeit.

Toetsvraag 4: *zijn mogelijke kwetsbaarheden van digitale uitvoering, de gevolgen daarvan alsmede de wijze waarop deze worden ondervangen voldoende in beeld gebracht?*

- Toelichting: bij digitale uitvoering van wetgeving gaat het niet alleen om de wijze waarop wetgeving naar code is vertaald. Daarnaast is ook het besef van belang dat digitale systemen worden ingezet binnen een technologische context. Zo zijn digitale systemen kwetsbaar voor uitval ten gevolge van aanvallen (*ransomware*) of een foutieve update. Welke maatregelen zijn getroffen voor het geval dat systemen uitvallen?⁷ Zijn in dergelijke situaties alternatieve vormen van uitvoering beschikbaar ter behartiging van de belangen van burgers en bedrijven? Nauw hiermee samen hangt het risico van te grote afhankelijkheden van systemen en aanbieders. Maar kwetsbaarheden kunnen ook van doen hebben met een onvermogen van betrokkenen om met de digitale uitvoering om te gaan. In hoeverre doet de digitale uitvoering een realistisch beroep op de digivaardigheid van professionals en burgers? Zeker bij het gebruik van op artificiële intelligentie gebaseerde uitvoering is dit een reële vraag. Wanneer het digitale 'doenvermogen' van burgers hoog wordt ingeschat maar niet realistisch is, schaadt dit het belang dat digitale uitvoering juist beoogt te realiseren. Hiermee samen hangt dat voor digitale uitvoering van wetgeving niet alleen wetgeving noodzakelijk is die digitaal kan worden uitgevoerd, maar dat de uitvoerende instanties binnen die technologische context ook over voldoende middelen (tijd, geld, expertise, etc.) moeten kunnen beschikken om die digitale uitvoering daadwerkelijk en succesvol te realiseren.
- Kortom: beperk de beoordeling niet tot de wijze waarop wetgeving wordt vertaald in code, maar richt de aandacht ook op de bredere sociaal-technologische context waarbinnen digitale systemen worden ingezet, de kwetsbaarheden daarvan en de wijze waarop deze kunnen worden ondervangen.

Toetsvraag 5: *zijn in aanvulling op de (wettelijke) randvoorwaarden voor de digitale uitvoering van wetgeving, ook de randvoorwaarden verankerd die het mogelijk maken om achteraf te controleren hoe de digitale uitvoering van wetgeving heeft plaatsgevonden?*

- Toelichting: juist als het gaat om digitale uitvoering van wetgeving, fungeren beide rollen van de Tweede Kamer (medewetgever én controleur) als communicerende vaten: voor zover het niet mogelijk of wenselijk is om aan de voorzijde in verdergaande kaders voor de digitale uitvoering van wetgeving te voorzien, is de vraag relevant op welke wijze aan de achterzijde is voorzien in adequate waarborgen voor parlementaire controle tussentijds of achteraf op de digitale uitvoering van wetgeving. Dit brengt mee dat aandachtspunten rond digitale uitvoering van wetgeving vanuit het perspectief van zowel de proactieve, medewetgevende rol als de reactieve, controlerende rol van de Tweede Kamer de aandacht verdienen. Zijn bijvoorbeeld voldoende waarborgen gecreëerd die het mogelijk maken om de digitale uitvoering van wetgeving daadwerkelijk te controleren, onder meer via

---

⁷ Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, *Vorbereiden op digitale ontwrichting*, WRR rapport 101, Den Haag, 2019.

archiveringsverplichtingen ten aanzien van de omzetting van regels in code?⁸ Of zijn in de wet voldoende maatregelen verankerd om in een later stadium te kunnen vaststellen aan de hand van welke data algoritmen zijn getraind?

Box 5⁹

In de AERIUS-jurisprudentie heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State overwogen dat in geval van geautomatiseerde besluitvorming ter voorkoming van een ongelijkwaardige procespositie op het bestuur de verplichting rust om de gemaakte keuzes en de gebruikte gegevens en aannames volledig, tijdig en uit eigen beweging openbaar te maken en op een passende wijze zodat deze keuzes, gegevens en aannames voor derden toegankelijk zijn. Hoewel deze verplichting primair ziet op de verantwoordelijkheid van het bestuur jegens procespartijen, kan zij ook van betekenis zijn voor de informatieverplichting in het kader van parlementaire controle: als nadere keuzes in geautomatiseerde besluitvorming worden gedocumenteerd voor procespartijen, kunnen ze ook beschikbaar worden gesteld aan andere derden.

- Kortom: bespreek en beoordeel de digitale uitvoering van wetgeving expliciet vanuit zowel de medewetgevende als de controlerende functie van de Tweede Kamer.

Vijf procesvragen

Om beantwoording van bovenstaande inhoudelijke vraagpunten mogelijk te maken, is het noodzakelijk dat de Tweede Kamer bij de beoordeling van wetgeving ook een aantal procesvragen stelt:

- Ga na in hoeverre bij de voorbereiding van het wetsvoorstel reeds een vertaling van wet naar code heeft plaatsgevonden (of vereis dat zelfs). De aanwezigheid van een dergelijke *ex ante* digitale vertaling maakt duidelijk welke interpretatiekwesties en/of keuzemomenten nog openstaan bij de digitale uitvoering van wetgeving. Die *ex ante* analyse kan voor de wetgever aanleiding zijn om, vanwege zijn primaat, bepaalde keuzes alsnog zelf te maken.
- Ga na of de systemen die digitale uitvoering van wetgeving mogelijk moeten maken, reeds zijn getest en simulaties zijn uitgevoerd.
- Ga na of de wetstechnische toets van wetgeving serieus is genomen. Adequaate geformuleerde wetgeving is een *conditio sine qua non* voor digitale uitvoering van wetgeving.
- Ga na op welke wijze wetgevingsadviezen die specifiek betrekking hebben op digitale uitvoering van wetgeving (bv. van de Afdeling advisering van de Raad van State) bij de totstandkoming en beoordeling van wetgeving zijn betrokken.
- Ga bij wijzigingen en amendementen van wetsvoorstellen ook de implicaties hiervan voor de (digitale) uitvoering van wetgeving na.

---

⁸ J.E.J. Prins, ontbijtlesing Verantwoordingsdag Tweede Kamer 18 mei 2022 [Corien Prins spreekt de Kamer toe tijdens Verantwoordingsdag | Toespraak | WRR](#)

⁹ Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State 17 mei 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1259.

Bijlage

Zes aanbevelingen voor digitalisering en wetgeving (Raad van State)

- I. Zorg voor een mensgerichte benadering bij de inzet van ICT, waarbij in verschillende opzichten voldoende rekening wordt gehouden met zowel individuele burgers als groepen van burgers.
- II. Betrek bij het opstellen van wet- en regelgeving in een zo vroeg mogelijk stadium en integraal de digitale techniek en de wijze van verwerken, verzamelen en beheren van data.
- III. Weeg als wetgever af wanneer de techniek in de wet moet worden geregeld en wanneer delegatie aanvaardbaar is.
- IV. Wees zo transparant, consistent en controleerbaar mogelijk bij de geautomatiseerde uitvoering van wet- en regelgeving.
- V. Zorg voor een goede balans tussen geautomatiseerde en niet-geautomatiseerde uitvoering van wetgeving.
- VI. Besteed aan de voorkant voldoende aandacht aan de voorwaarden en spelregels voor de ondersteuning en uitvoering van overheids-ICT (en het daarmee samenhangende datagebruik) door private partijen.

Op basis van haar eigen toetsingskader 'Digitalisering en wetgeving' zal de Afdeling advisering van de Raad van State in het kader van haar wetgevingsadvisering naar eigen zegen bij voorrang ingaan op de volgende aspecten:

- hoe verhoudt het voorstel zich tot de (fundamentele) rechten van burgers?
- worden de belangrijkste (normatieve) afwegingen in de wet zelf gemaakt (primaat van de wetgever)?
- worden in de toelichting bij de wet (verondersteld) te gebruiken automatische besluitvorming en algoritmen toegelicht (burgerperspectief en doenvermogen), en wordt daarbij ingegaan op transparantie, controleerbaarheid en rechtsbescherming?
- is een uitvoeringstoets voorhanden (uitvoerbaarheid)?

Disclaimer: De Jonge Akademie, KNAW, NFU, NWO, TNO en UNL bemiddelen tussen parlementaire kennisvraag en wetenschappelijk kennisaanbod. De informatie in het kader van Parlement en Wetenschap is afkomstig van vooraanstaande wetenschappers, maar niet onderworpen aan peer review en niet door de wetenschapsorganisaties geverifieerd.

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

KNAW

de jonge akademie

Universiteiten
van Nederland }

NEDERLANDSE FEDERATIE VAN
UNIVERSITAIR MEDISCHE CENTRA